

แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์

The Community Economic Learning Center Based on the Philosophy of Sufficiency Economy in Surin Province

ณัฐพร พุทธขนิณ^{1*} ชาตรี เกษโพณฑอง² และสิริพัทธ์ ลากจิตร³

Nattaporn Putthakhin^{1*}, Chatri Ketphonthong² and Siriphat Lapchit³

Received : September 9, 2023; Revised : November 7, 2023; Accepted : November 12, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ 2) ศึกษาระดับความคิดเห็นของชุมชนในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต 3) เสนอแนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแนวทางนำไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนรู้ การวิจัยเป็นแบบผสมผสานวิธี โดยการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการเก็บแบบสัมภาษณ์เจ้าของแหล่งเรียนรู้ จำนวน 6 คน และสนทนากลุ่มกับเจ้าของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ผู้นำชุมชน ตัวแทนครู และตัวแทนชาวบ้าน รวมจำนวน 15 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามกับตัวแทนประชาชน จำนวน 379 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลตานี มีเกษตรกรผู้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปปรับใช้กับเกษตรทฤษฎีใหม่

¹⁻³คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Faculty of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Intuwadee.am@gmail.com

Citation : Putthakhin, N., Ketphonthong, C. and Lapchit, S. (2024). The Community Economic Learning Center

Based on the Philosophy of Sufficiency Economy in Surin Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.1>

มีการจัดการแหล่งเรียนรู้โดยจัดสรรพื้นที่ การจัดการทรัพยากรให้คุ้มค่า การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การเพาะปลูกพืชผัก การเลี้ยงสัตว์ และจัดจำหน่ายผลผลิต กระทั่งเป็นต้นแบบสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนของตำบลธานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 5 แห่ง 2) ระดับความคิดเห็นของประชาชนในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.95) แสดงให้เห็นว่าคนในชุมชนเห็นความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.99) 3) แนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้บูรณาการจัดการเรียนรู้พบว่า แนวทางการจัดการ คือ การบริหารทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ โดยพัฒนาศักยภาพประชาชน กลุ่มเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้พัฒนาหลักสูตร โครงการกิจกรรม คู่มือแหล่งเรียนรู้ แผ่นพับ เป็นต้น จากผลการประเมินสื่อสามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกเนื้อหาลงในสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและถอดบทเรียนจากความสำเร็จที่เกิดขึ้น

คำสำคัญ (Keywords) : แหล่งเรียนรู้, แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน, หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, จังหวัดสุรินทร์

Abstract

The purposes of this mixed-method research were: 1) to study the management of community economic learning centers according to the philosophy of sufficiency economy in Tanee sub-district, Prasat district, Surin province; 2) Study the opinion levels of community members according to the implementation of the philosophy of sufficiency economy in their livelihoods; and 3) Provide guidelines for managing the community economic learning centers based on the philosophy of sufficiency economy as a guideline for their integrated use in learning management. Qualitative data were collected from interviews with 6 owners of the community economic learning centers and a focused-group discussion among 15 of owners of economic learning centers, community leaders, teachers' representatives, and

Citation : ญัฐพร พุทธิณ, ชาตรี เกษโพหนอง และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.1>

villagers' representatives. A content analysis was employed for data analysis of the qualitative data. Additionally, a questionnaire regarding the opinions on the implementation of the philosophy of sufficiency economy in the livelihoods was distributed to 379 respondents. The collected quantitative data was analyzed for frequency, percentage, mean, and standard deviation using a computer program.

The study found that: 1) There are five community learning centers that adhere to the philosophy of sufficiency economy and serve as a model for the community learning center. There are agriculturists who adhere to the philosophy of sufficiency economy and apply it with the new agriculture theories. The community learning centers provide managerial activities such as the allocation of space, efficient resource utilization, organic fertilizer production, vegetable cultivation, animal husbandry, and product distribution. It can even serve as a model for learning about the community economy of Tanee sub-district, Prasat district, Surin province, 5 places. 2) According to the opinion of people regarding the community learning centers adhere to the sufficiency economy philosophy, the study showed that the overall opinion of community members is at a high level ($\bar{X} = 3.95$) which demonstrates that the people in the community recognize the significance of community learning centers. Moreover, the study also revealed that the overall opinion on the implementation of the sufficiency economy philosophy in their livelihoods is at high level ($\bar{X} = 3.99$). 3) Owing to the guidelines for managing the community learning centers adhere to the sufficiency economy philosophy for the integration into learning management, it is suggested that, managing learning resource assets in the area by developing the capacity of the community, sufficiency economy network groups to serve as learning resources. Developing curricula, project activities, learning resource guides, pamphlets, etc. Additionally, these community learning centers could be integrated as a part of learning management by creating guidebooks or pamphlets for these community

Citation : Putthakhin, N., Ketphonthong, C. and Lapchit, S. (2024). The Community Economic Learning Center

Based on the Philosophy of Sufficiency Economy in Surin Province. **Journal of Local Governance and Innovation**. 8(1) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.1>

learning centers and integrated into the curriculum specifically to the Strand 3: Economics, Standard SO 3.1 to allow students to study and distil lessons from the success of community learning centers.

Keywords : Learning Resources, The Community Economic Learning Center Based, Sufficiency Economy Philosophy, Surin Province

บทนำ (Introduction)

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ที่พระราชทานมานานกว่า 40 ปีแล้ว เป็นแนวพระราชดำริที่ตั้งอยู่บนรากฐานของวัฒนธรรมไทย เป็นแนวทางการพัฒนาที่ตั้งบนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันในตนเอง ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ที่สำคัญจะต้องมี “สติ ปัญญา และความเพียร” ซึ่งจะนำไปสู่ “ความสุข” ในการดำเนินชีวิตอย่างแท้จริง (คณะกรรมการเฉลิมพระเกียรติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2560 : 281) เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ (คณะกรรมการขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชาสภานักขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ, 2560 : 114) ดังนั้น ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นหลักสำคัญเพื่อการพัฒนาที่ถูกวางกรอบไว้ บนทางสายกลางอันประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกัน รวมถึงการนำเอาองค์ความรู้และความเป็นธรรมมาประกอบการวางแผน การตัดสินใจและเพื่อพัฒนาชุมชนให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น (เสกสรรค์ สนวา และสุพัฒนา ศรีบุตรดี, 2560 : 153)

จังหวัดสุรินทร์ตั้งอยู่ทางทิศใต้ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเนื้อที่ประมาณ 8,124,056 ตารางกิโลเมตร (5,077,535 ไร่) คิดเป็นร้อยละ 4.8 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พลเมืองส่วนใหญ่ในจังหวัดสุรินทร์ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้มีการส่งเสริมให้จังหวัดสุรินทร์เป็นเมืองเกษตรอินทรีย์วิถีสุรินทร์ (อเนก นาวิกมูล และคณะ, 2563 : 12) การพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ เป็นเมืองเกษตรอินทรีย์ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลดการพึ่งพาภายนอก หันกลับไปพึ่งพาตนเองให้มากขึ้นเพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ดังนั้นแต่ละชุมชนจึงมีรูปแบบการจัดการและการพัฒนาตนเองในการประกอบอาชีพแตกต่างกันไป จากที่หน่วยงานไปจัดโครงการ

Citation : ณ์ัฐพร พุทธิณ, ชาตรี เกษโพหนอง และสิริพัฒน์ ลากจิตตร. (2567). แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.1>

อบรมให้ความรู้ซึ่งมีทั้งผู้นำมาปฏิบัติลองผิดลองถูกกระทั่งได้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับตำบลธานี อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีพื้นที่ประมาณ 28,532 ไร่ แยกเป็นพื้นที่ทำการเกษตร 25,660 ไร่ นอกนั้นเป็นที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่ร้อยละ 85 มีอาชีพทำนา องค์การบริหารส่วนตำบลธานีมีการส่งเสริมให้แต่ละหมู่บ้านบริหารจัดการตนเอง โดยการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อเป็นการลดรายจ่ายในครัวเรือนและยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ชาวบ้านมีอาหารปลอดภัยไว้บริโภคและจำหน่ายส่งผลให้ในพื้นที่หลายแห่งของตำบลธานีมีการพัฒนา เกิดแหล่งเรียนรู้ด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น (องค์การบริหารส่วนตำบลธานี, 2564 : ออนไลน์) ซึ่งชุมชนควรมีการส่งเสริมให้เกิดแหล่งเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีฐานการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เข้าถึงทุกเพศ ทุกวัย เรียนรู้ได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก ไม่ซับซ้อน สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “ในแหล่งเรียนรู้ควรมีเป็นฐานการเรียนรู้ เช่น เรื่องดิน การบำบัดน้ำ ฐานการเพาะปลูกตะไคร้ การถนอมผัก” (พชรมน วงษ์ศรีกุล, เลขาฯ คณะทำงานขบวนองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสุรินทร์, สนทนากลุ่มเมื่อ 21 มกราคม 2566)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว จึงควรศึกษาแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากเป็นแหล่งที่รวมองค์ความรู้อันหลากหลายสามารถนำมาใช้ในการดำรงชีพ โดยศึกษาประเด็นเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลธานี อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีการจัดการแหล่งเรียนรู้อย่างไร ความคิดเห็นของชุมชนในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในระดับใด และแนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้ควรเป็นอย่างไร เพื่อประโยชน์ต่อประชาชน หน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบล นำไปพิจารณาในการดำเนินงานโครงการด้านเกษตรอินทรีย์ให้มีประสิทธิภาพ ในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนต่อไป รวมถึงสถานศึกษานำไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรหรือสาระการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลธานี อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์

Citation : Putthakhin, N., Ketphonthong, C. and Lapchit, S. (2024). The Community Economic Learning Center

Based on the Philosophy of Sufficiency Economy in Surin Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.1>

2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของชุมชนในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต
3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแนวทางนำไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยมีขอบเขตการศึกษาและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่ทำการศึกษา พื้นที่ตำบลธานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 – เดือนกรกฎาคม 2566

ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย ในการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 6 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงได้แก่ เจ้าของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน 5 คน ผู้นำชุมชน 1 คน ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณเก็บแบบสอบถามความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่างตัวแทนชาวบ้าน จำนวน 379 คน จากประชากร 7,317 คน โดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane (Greedis Goods, 2564 : ออนไลน์) ในการหากลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นนำข้อมูลผลวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณมานำเสนอการสนทนากลุ่มกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 คน ได้แก่ เจ้าของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ผู้นำชุมชน ตัวแทนครู ตัวแทนชาวบ้าน

ขอบเขตด้านเนื้อหา ใน 3 ประเด็นคือ 1) การจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดสุรินทร์ (ประวัติเจ้าของแหล่งเรียนรู้ แรงบันดาลใจ การทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการแหล่งเรียนรู้ การจัดการผลิตผลทางการเกษตร การแปรรูปและจัดจำหน่าย ปัญหาอุปสรรคในการทำการเกษตรและแนวทางในการจัดการแหล่งเรียนรู้) 2) ระดับความคิดเห็นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต (ดำเนินชีวิตด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัว ด้านการจัดการความรู้ ด้านคุณธรรม และด้านประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) แนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้บูรณาการจัดการเรียนรู้ (คู่มือ แผ่นพับแหล่งเรียนรู้ การประเมิน)

Citation : ญัฐพร พุทธิณ, ชาตรี เกษโพหนอง และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.1>

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการร่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม จำนวน 3 ท่าน แล้วดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำแบบสอบถามไปใช้กับเก็บชาวบ้านที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน และนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัยได้ 0.815 นำไปใช้เก็บข้อมูลแบบสอบถามกับตัวแทนประชาชน จำนวน 379 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงแบบอัลฟาอีกครั้ง ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงทั้งฉบับเป็น 0.845 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ภาคสนามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้ 1) เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ 2) เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม 3) เก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม โดยการนำเอาข้อมูลผลวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์และจากแบบสอบถามมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล ภาคสนาม ร่วมกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ตัวแทนชาวบ้าน และนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณที่เก็บจากแบบสอบถามใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์โดยจัดกลุ่มข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กันแล้วสังเคราะห์เป็นข้อสรุปตามประเด็นศึกษา

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัยแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ปรากฏผลดังนี้

1. แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ พบว่า จากการสำรวจที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้มี 5 แห่ง จากการสัมภาษณ์พบว่าโดยส่วนใหญ่มีแรงบันดาลใจจากพระราชโบายของรัชกาลที่ 9 โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ ปรับกับหลักทฤษฎีใหม่ มีการจัดการแหล่งเรียนรู้โดยจัดสรรพื้นที่เพาะปลูกผัก การเลี้ยงสัตว์ และจัดจำหน่ายผลผลิต มีการลงมือทดลองถูก ศึกษาดูงาน

Citation : Putthakhin, N., Ketphonthong, C. and Lapchit, S. (2024). The Community Economic Learning Center

Based on the Philosophy of Sufficiency Economy in Surin Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.1>

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำมาปรับให้เข้ากับบริบทพื้นที่ของตนเอง มีการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่า เช่น ทำปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ เลี้ยงปลาโดยใช้ผักที่ปลูกและรำข้าว ปลูกพืชผักอินทรีย์ มีรายได้จากการเกษตร กระทั่งได้เป็นแหล่งเรียนรู้ มีการถ่ายทอดความรู้ มีคนมาศึกษาดูงานจากทั้งภายในภายนอกชุมชน

แหล่งเรียนรู้ที่ 1 แหล่งเรียนรู้ของนายวรวิทย์ โฉมศรี บ้านหนองปรือ ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยเริ่มจากการจัดแบ่งพื้นที่เป็นที่นา บ่อน้ำ พื้นที่ปลูกพืชผัก และที่พัก มีการปลูกกล้วย ไม้เศรษฐกิจแซม มีการเพาะพันธุ์เมล็ดต้นไม้อ่างต่าง ๆ ผลผลิตที่ได้นำมารับประทาน แบ่งปัน เหลือจึงจำหน่าย ปัญหาอุปสรรคที่พบ คือ แหล่งน้ำ ได้ดำเนินการแก้ปัญหาโดยการขุดสระกักเก็บน้ำในพื้นที่เพิ่มเติม

แหล่งเรียนรู้ที่ 2 แหล่งเรียนรู้ของนางนัยนา นกทอง บ้านโคกเพนาร์ ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยเริ่มจากการสร้างแหล่งน้ำ จากนั้นเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้มูลสัตว์ทำปุ๋ยและบำรุงดิน และเตรียมการเพาะปลูก ผลผลิตที่ได้ใช้รับประทานในครอบครัว แบ่งปันเพื่อนบ้าน เหลือจากนั้นก็นำไปจำหน่าย ผ่าน ไลน์ชุมชน /Facebook ปัญหา อุปสรรคในการทำการเกษตร คือ ปัญหาเรื่องดิน ซึ่งได้ดำเนินการแก้ไขด้วยการบำรุงดินใส่ปุ๋ย เตรียมดินก่อนเพาะปลูก

แหล่งเรียนรู้ที่ 3 แหล่งเรียนรู้ของนางจันทา เห็นครบ บ้านตาจัน ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยเริ่มจากสำรวจพื้นที่ในการทำการเกษตรที่เหมาะสม เช่น แหล่งน้ำ การคมนาคม ระบบไฟฟ้าเข้าถึง จึงเริ่มต้นการเพาะปลูก ผลผลิตทางการเกษตรที่ได้นำมารับประทานในครัวเรือน จากนั้นแบ่งปัน เหลือจึงจำหน่าย ด้านปัญหา อุปสรรคในการทำการเกษตร คือ แหล่งน้ำ จึงแก้ปัญหาโดยปรับจำนวนการปลูกให้น้อยลงในช่วงฤดูแล้งเพื่อให้มีน้ำเพียงพอใช้ตลอดทั้งปี และปัญหาหาคัดค้นไฟ แก้ปัญหาโดยใช้น้ำหมักสะเดาและน้ำส้มควันไฟ

แหล่งเรียนรู้ที่ 4 แหล่งเรียนรู้ของนางสุณิสา สมนึกตน บ้านตาจัน ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยเริ่มจากการเลือกพื้นที่ที่ใกล้แหล่งน้ำ ปรับพื้นที่ให้เหมาะสม ผลผลิตการเกษตรส่วนหนึ่งเก็บไว้รับประทาน แบ่งปันเพื่อนบ้านและนำไปขาย มีการจำหน่ายผ่านทางไลน์หมู่บ้าน และตลาดในอำเภอประโคนชัย จังหวัด

บุรีรัมย์ ปัญหา อุปสรรคในการทำการเกษตร คือ แหล่งน้ำ แก้ปัญหาโดยการเจาะน้ำบาดาล และ ปัญหาแมลงรบกวน แก้ปัญหาโดยใช้ที่ดักแมลง

แหล่งเรียนรู้ที่ 5 แหล่งเรียนรู้ของของนายพันธุ ใจกล้า บ้านสว่างพัฒนา ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยเริ่มจากการวางแผนจัดสัดส่วนขุดสระ พื้นที่เพาะปลูกพืชผักสวนครัว มีพื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์ และที่อยู่อาศัยให้เป็นสัดส่วน ผลผลิตทางการเกษตรนำไปขายที่ตลาดข้างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลตานี ส่วนปลานิลในสระนำไปทำปลาเผาขายที่ร้านของตนเอง ปัญหา อุปสรรคในการทำการเกษตร คือ ความไม่สำเร็จจลุล่วงตามเป้าหมายในช่วงแรก เช่น การปลูกพืชไม่ได้ผลตามต้องการ แก้ปัญหาโดยการเรียนรู้จากผู้รู้แล้วนำมาปรับใช้ให้เหมาะกับพื้นที่

2. ความคิดเห็นของชุมชนเกี่ยวกับความสำคัญของแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนและการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิตตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 53.30 มีอายุ 41-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.80 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 69.40 จบประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 45.60 มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 57.50 ปัญหาอุปสรรคที่มีต่อผลการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคือ ขาดการส่งเสริมจากหน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 59.40

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตำบลตานี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวม

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความเห็น
1. ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพชุมชน	3.99	0.85	มาก
2. ด้านคุณค่าประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน	4.00	0.84	มาก
3. ด้านแนวทางการจัดการเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.87	0.92	มาก
โดยภาพรวม	3.95	0.87	มาก

Citation : Putthakhin, N., Ketphonthong, C. and Lapchit, S. (2024). The Community Economic Learning Center

Based on the Philosophy of Sufficiency Economy in Surin Province. Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.1>

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ตำบลตานี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$; S.D.= 0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านคุณค่าประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$; S.D.= 0.84) รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพชุมชน ($\bar{X} = 3.99$; S.D.= 0.85) ด้านแนวทางการจัดการเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.87$; S.D.= 0.92) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยภาพรวม

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความเห็น
1. การดำเนินชีวิตด้านความพอประมาณ	3.96	0.88	มาก
2. การดำเนินชีวิตด้านความมีเหตุผล	4.06	0.81	มาก
3. การดำเนินชีวิตด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัว	3.90	0.87	มาก
4. การดำเนินชีวิตด้านการจัดการความรู้	3.98	0.86	มาก
5. การดำเนินชีวิตด้านคุณธรรม	4.05	0.84	มาก
โดยภาพรวม	3.99	0.85	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$; S.D.= 0.85) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การดำเนินชีวิตด้านความมีเหตุผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$; S.D.= 0.81) การดำเนินชีวิตด้านคุณธรรม ($\bar{X} = 4.05$; S.D.= 0.84) การดำเนินชีวิตด้านการจัดการความรู้ ($\bar{X} = 3.98$; S.D.= 0.86) การดำเนินชีวิตด้านความพอประมาณ ($\bar{X} = 3.96$; S.D.= 0.88) และการดำเนินชีวิตด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัว ($\bar{X} = 3.90$; S.D.= 0.87) ตามลำดับ

3. แนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางการนำไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนรู้ พบว่า แนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การบริหารทรัพยากรในพื้นที่ โดยพัฒนาศักยภาพประชาชน กลุ่มเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ พัฒนาหลักสูตร

Citation : ณ์ฐพร พุทธิณ, ชาตรี เกษโพหนอง และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.1>

หรือโครงการกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม การจัดทำคู่มือแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ศึกษาคูงาน ปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานในการเกษตร ระบบจัดการน้ำ เทคนิคการจัดการเครื่องมือนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิต การเกษตร และพัฒนาระบบการตลาดเกษตรอินทรีย์ นอกจากนี้ในสถานศึกษาสามารถนำเอาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ดังกล่าวสนทนากลุ่ม ดังนี้

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักสำคัญที่สามารถนำมาปรับใช้ได้กับคนทุกกลุ่ม เช่น กลุ่มสังคมในชุมชน โดยการขับเคลื่อนของผู้นำชุมชนที่ส่งเสริม ให้ความรู้กับคนในชุมชนให้เกิดการนำไปปฏิบัติก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน เช่น เกิดความพออยู่พอกิน รู้จักใช้เหตุผลในการดำรงชีวิต มีความพอประมาณ และมีการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับตนเอง มีความรู้ในการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ เกิดการทำเกษตรแบบผสมผสาน แบบพออยู่พอกินในครอบครัว ทำให้ไม่ต้องใช้จ่ายซื้อของที่ไม่น่าจำเป็น นอกจากนี้ในบางครั้งยังสามารถนำมาสร้างอาชีพเสริมโดยรวมกลุ่มเพื่อขายผลผลิตของตนเองเกิดความเอื้ออาทรต่อกัน แบ่งปันกันในชุมชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง สอดคล้องกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยภาพรวมที่อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และช่วยเหลือแบ่งปัน นำไปสู่ความสามัคคีในชุมชน การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ช่วยส่งเสริมให้เกิดเศรษฐกิจในชุมชน เกิดการซื้อขายแลกเปลี่ยนในชุมชน สามารถนำมาวางขายในจุดต่าง ๆ ของชุมชน เช่น ร้านขายของชำ หน้าร้านเสริมสวย ศาลา รอรถ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการค้าขายผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook Line ส่งผลให้สามารถสร้างรายได้ให้คนในชุมชน สำหรับแนวทางการนำแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมากที่สุด คือ หนังสือนำคู่มือแหล่งเรียนรู้ (ร้อยละ 82) รองลงมาคือแผ่นพับแหล่งเรียนรู้ (ร้อยละ 15) อื่น ๆ (ร้อยละ 3) ดังนั้น การนำข้อมูลการวิจัยมาใช้บูรณาการในการจัดการเรียนรู้ เช่น ทำเป็นคู่มือแหล่งเรียนรู้ หรือทำเป็นแผ่นพับ ให้คนสามารถเข้าถึงความรู้ในเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ง่ายขึ้น โดยในคู่มือสามารถใส่ข้อมูลแต่ละแหล่งเรียนรู้ มีเนื้อหาในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน สามารถนำคู่มือแหล่งเรียนรู้และแผ่นพับไปใช้จัดกิจกรรมโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกถอดบทเรียนจากความสำเร็จที่เกิดขึ้นกับแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ได้

Citation : Putthakhin, N., Ketphonthong, C. and Lapchit, S. (2024). The Community Economic Learning Center

Based on the Philosophy of Sufficiency Economy in Surin Province. Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.1>

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์ มีประเด็นเพื่อนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. การจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ในพื้นที่มีเกษตรกรผู้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้กับเกษตรทฤษฎีใหม่ กระทั่งเป็นต้นแบบสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนของตำบลตานี มีจำนวน 5 แห่ง แต่ละแหล่งเรียนรู้ พบว่าเกษตรกรมีแรงบันดาลใจจาก พระราโชบายของรัชกาลที่ 9 โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ มีการจัดสรรพื้นที่ลองผิดลองถูก ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยคำนึงถึงหลักการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายในครัวเรือน ซึ่งถือเป็นแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และสอดคล้องกับงานวิจัยพระดณัยภพ ชุตินมโม (เสาะพบดี) (2563 : 103-105) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า แนวทางการพัฒนาบทบาทของเทศบาลตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ด้านความพอประมาณควรจัดให้ความรู้แกนนำกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน ด้านความมีเหตุผล ควรมีการประยุกต์ใช้แนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมกับพื้นที่ ด้านความมีภูมิคุ้มกัน ควรมีการให้ความรู้แกนนำกลุ่มต่าง ๆ โดยการพาไปศึกษาดูงานหรือการดำเนินชีวิต ด้านความรอบรู้ ควรมีการน้อมนำศาสตร์พระราชามาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต และควรมีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ ด้านคุณธรรม ควรมีการจัดกิจกรรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม

2. ระดับความคิดเห็นของชุมชนในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลัก

Citation : อนุรักษ์ พุทธิณ, ชาตรี เกษโพหนอง และสิริพัฒน์ ลากจิตตร. (2567). แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.1>

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.95) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ แนวทางการจัดการเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเฉลี่ย 3.87) ดังนั้นจึงควรมีวิธีการให้ความรู้กับคนในชุมชนให้เกิดการเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติได้ เช่น การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสอดคล้องกับแนวคิดแหล่งเรียนรู้ คือ แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สอดคล้องกับผลงานวิจัยของศุภวัฒน์ เสาเงิน (2560 : 73-76) ได้ศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหนองรี ตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่าความสำเร็จการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองรี มี 4 ปัจจัยได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้นำชุมชนที่มีความรู้ 2) ปัจจัยด้านคนในชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนา 3) ปัจจัยด้านภาคีเครือข่ายการพัฒนา โดยภาครัฐสนับสนุนการทำกิจกรรมและให้ความรู้ในหมู่บ้าน 4) ปัจจัยด้านการมีแหล่งเรียนรู้มีแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและจุดให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้เฉพาะทางให้กับชาวบ้านและหมู่บ้านอื่นเป็นจุดสำหรับศึกษาดูงาน

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.99) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการดำเนินชีวิตด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัว (ค่าเฉลี่ย 3.90) ส่วนสาเหตุปัญหาอุปสรรคที่มีต่อผลการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคือขาดการส่งเสริมจากหน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 59.40 จึงควรมีการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน และกระตุ้นให้คนในชุมชนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ และนำไปทดลองปฏิบัติ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระดณัยภพ ชูติธมโม (เสาะพบดี) (2563 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า แนวทางการพัฒนาบทบาทของเทศบาลตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ควรมีการส่งเสริมให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกัน ด้านความรอบรู้ และด้านคุณธรรม

3. แนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางการนำไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนรู้ คือ มีฐานการเรียนรู้ภายในแหล่งเรียนรู้

ที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ทำแหล่งเรียนรู้ออกมาในเชิงท่องเที่ยว และนำไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนรู้ โดยทำเป็นคู่มือแหล่งเรียนรู้ แผ่นพับแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น จากผลการประเมินสื่อสามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกเนื้อหาลงในสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและถอดบทเรียนจากความสำเร็จที่เกิดขึ้นนอกจากนี้ ส่งผลให้นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา เกิดความรู้ นำไปสู่การปฏิบัติได้ สอดคล้องกับแนวคิดคู่มือแหล่งเรียนรู้ คือ แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีการค้นคว้าอิสระ คิดเอง ปฏิบัติเอง แก้ปัญหาเป็น และผลวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของศุภวัฒน์ เสาเงิน (2560 : 73-76) ได้ศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหนองรี ตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า ความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองรีเกิดจาก 4 ปัจจัยได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้นำชุมชนที่มีความรู้ 2) ปัจจัยด้านคนในชุมชน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน 3) ปัจจัยด้านภาคีเครือข่ายการพัฒนา 4) ปัจจัยด้านการมีแหล่งเรียนรู้มีแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและจุดให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้เฉพาะทางให้กับชาวบ้านและหมู่บ้านอื่นเป็นจุดสำหรับศึกษาดูงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับเสกสรรค์ สนวาและสุพัฒนา ศรีบุตรดี (2560 : 167) ที่กล่าวว่า การทำให้ชุมชนเข้มแข็งต้องใช้หลักการ L- PIRN เพื่อความอยู่รอดกล่าวคือ L มาจาก Learning Community ชุมชนต้องเป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญเพื่อการพัฒนาคนในชุมชนพัฒนาระบบงานด้านอื่นๆ ทุกมิติ P มาจาก People Participant การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการทำงานในกิจกรรมต่าง ๆ โดยเชื่อมั่นว่าคนมีศักยภาพทางปัญญาทักษะความสามารถในการที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมชุมชนได้นับตั้งแต่การเสนอความเห็นการตัดสินใจตลอดจนการประเมินผลและตรวจสอบการทำงานในรูปแบบอื่นๆ I มาจาก Integrate คือ การบูรณาการองค์ความรู้คนวัสดุและการจัดการเพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล R มาจาก Resource Utilize การใช้ทรัพยากรส่วนรวมร่วมกันที่มีอยู่ในชุมชนเพื่อเกิดประโยชน์และความคุ้มค่าสูงสุดเนื่องจากทรัพยากรมีอย่างจำกัดการใช้ทรัพยากรร่วมกันต้องอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมและความเอื้ออาทรส่วน N มาจาก Networking การสร้างความร่วมมือหรือประสานความร่วมมือแบบเครือข่ายเพราะในศตวรรษที่ 21 ชุมชนไม่สามารถอยู่โดดเดี่ยวได้จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนร่วมกันจาก L-PIRN ก็จะนำไปสู่ EMS ดังนี้ E มาจาก Empowerment คือการเสริมพลังอำนาจให้กับชุมชนโดยการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ชุมชนจะมีความเข้มแข็ง M มาจาก Self - Management เมื่อชุมชนมีความเข้มแข็งก็จะช่วยให้ชุมชนสามารถจัดการตนเองได้ลดการพึ่งพารัฐมากขึ้นภายใต้ความพอประมาณของแต่ละชุมชนสุดท้าย S มาจาก Sustainable คือ การนำไปสู่

Citation : ญัษฐพร พุทธิณ, ชาตรี เกษโพหนอง และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.1>

ความยั่งยืนของชุมชนในทุกมิติ เช่นสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติ สุขภาพชุมชน และเทคโนโลยี เป็นต้น

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

การผลการวิจัยสามารถนำประเด็นมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ปรากฏดังผังความเชื่อมโยง ดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

Citation : Putthakhin, N., Ketphonthong, C. and Lapchit, S. (2024). The Community Economic Learning Center

Based on the Philosophy of Sufficiency Economy in Surin Province. Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsirru.2024.1>

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถนำข้อมูลผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เครือข่ายเกษตรอินทรีย์ และขยายเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบล การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โรงเรียน สถานศึกษา ร่วมกับเกษตรตำบล เกษตรอำเภอและเกษตรจังหวัดสุรินทร์ ควรมีการรวบรวมภูมิปัญญาและองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรกรรม โดยจัดทำทั้งในรูปเอกสาร สิ่งพิมพ์และสื่ออื่น ๆ เพื่อเผยแพร่และใช้ในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

1.3 สถานศึกษา สามารถนำข้อมูลจากผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนนักศึกษาและเยาวชน ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นคู่มือเพื่อนำไปใช้จัดการเรียนการสอนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการปรับใช้เศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้จริง

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวโดยชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนเพื่อเชื่อมโยงไปยังชุมชนอื่น ๆ ใกล้เคียง

2.3 ควรมีการศึกษาผลที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากการส่งเสริมให้ชุมชนร่วมจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน กับสถานศึกษา หน่วยงานในท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่น

เอกสารอ้างอิง (References)

คณะกรรมการขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชาสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. (2560). การขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชาสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

Citation : ญัฐพร พุทธิณ, ชาตรี เกษโพหนอง และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.1>

- พระด้นัยภพ ชูติธมฺโม (เสาะพบดี). (2563). **บทบาทของเทศบาลตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด 79.
- ศุภวัฒน์ เสาเงิน. (2560). **ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหนองรี ตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสกสรรค์ สนวา และสุพัฒนา ศรีบุตรดี. (2560). **การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาชุมชนในศตวรรษที่ 21**. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. 19(1) : 153-168.
- องค์การบริหารส่วนตำบลตานี. (2564). **รายงานการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตานี ประจำปี 2564**. สุรินทร์ : สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลตานี.
- Greedis Goods. (2564). **สูตร Taro Yamane สำหรับคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://greedisgoods.com/taro-yamane/>. สืบค้น 27 ตุลาคม 2564.

Citation : อนุรักษ์ พุทธิณ, ชาตรี เกษโพหนอง และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.1>

